

1927-03-28

AFSENDER

C. Willemoës

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Arkivplacering:

Mappe 93 nr. 31

DOKUMENTINDHOLD

Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

Kære Departementschef Hølløll! Med tak for det forrige brev til nogle yderligere bemærkninger om alle tænkninger og drøyer. Da jeg kom ind i Udvalget, følte jeg det som min hovedopgave at påde, at nye malerier ikke forandredes i formelse af ældre altertavler af nogen værd, (eller, det nye burde i så tilfælde være særlig godt), men ellers og da navnlig overfor nye kirker, at være mildtstommende. Senere har jeg læst, at jeg måske har været for mild, da dette kan gå ud over Akademiets anseelse. Når man gerne under sine kaliger arbejder, især i disse træge tider, kan det være svært at holde denne anseelse, især hvor der intet er at bevare. Så har jeg tilføjet mig ud af udvalget, men har følt det som min pligt at blive lidt endnu, da mine elner vist ligges i denne retning. I virkeligheden er der vel intet spørgsmål vedrørende Kunst, som beskæftiger mig så meget som forholdet mellem gammelt og nyt. Jeg tænker vist dagligt derpå. Da jeg i 1884 som ganske grøn kom til Viborg og arbejdede under F. C. Lund, troede jeg jo, at Viborg domkirke var noget vrøvlendelyst, og blev ildt berørt, da Zahrtmann kom og kritiserede og fortalte at kirke som kirke var meget bedre. Udsvælgelsen lærte mig, at de mænd som i varm begjæring har villet gengive Danmark sin middelalder's dejlige momenter, har først meget hårdhændet følt, at det var en meget tvivlsom sag at rekonstruere, og at de har ret i, at der er al grund til at være forsigtig. Men dermed er sagen ikke klar. Der kommer immer en brydning mellem tvilte forandringer og, skal vi kalde det, misværet, og især har vel alle men eller mindre afværende meninger om dette ting. Da jeg bragte prædikerstolen i Tølløst på bane, viste det sig jo også, at trof. Frank og jeg ikke kunde blive enige (senere er vi dog kommet til bedre forståelse) til trods for at vi i det store og hele plejer at være det. Jeg synes jo alltså, at hvis egemaling i kirker skal bevares, blot fordi den er der, så er en for langt ude, vel ikke langt fra at kunne sige, at der intet er, som dengang kirken opstod, som det bare gælder om (og forresten dengang talte jeg mig, så jeg endnu kan tænke, mon den ikke var budet sådan). Men egemaling er naturligvis meget at foretrække for en malerværende dekoration, som kan være ondsket, selv om det er ondsket brag. Men så kommer uenigheden, hvad er godt i og hvad ikke? I gamle dage, inden jernbanerne og fotografi havde åbnet adgang til at lære alt at kende, var hver tid ganske anderledes udviklet og gennemført af det egen, men arbejdet kunne jo at fuldkommengøre dette og derved opnå de bedste resultater, og dermed fulgte en rolig udvikling over i det næste. Men det at stilen blev gennemført medførte en sådan udvikling, så hver tid kunde vidt og højt og bygge til på sin måde på det gamle så det i regelen kom noget godt ud af, (ikke alle tider for der har været tider der ikke var gunstige for kirkestil) og alligevel, jeg synes at de også var bedre end gennemført i vor tid, fordi i vor tid udvikles med udstillinger for øje, og kirker er det diametral modsatte af udstillinger og biografier, og håndværket er jo blevet maskinarbejde. Derfor må vor tid behandle det gamle med varsomhed, derfor har museumsudviklingen taget den ubøjelige fast. — Men dette må ikke komme langt til skade, hvor det virkelig udvikler sig skønt og kraftigt, for der findes også enner udtalelser. Og nu om nogen sende

afhænger alt i grunden af om den rette kommer til rette arbejde. For man
kan vist være for forsigtig, så lidt kræves. Men det er vanskeligt nok at
skelne rigtigt. Jeg er vistnok uvidende om ting jeg ikke er hjemme i.
Jeg synes for resten at Mackisvang er inde på det rigtige, når han giver sin søn det
arbejde i Jellingkirke at udføre, for så kan han ikke ønske en kopiering af det gamle, men
noget frit i kirkestil der kan gå sammen med det gamle der.
Folk skulde bringes til at forstå, at altså i kirken er ikke noget med ud-
stilling at gøre, men er et nedrevet inventar, det helligste, som oprindelig blot
ikke havde billede. Aller værst når arkitekter sætter stenhuggere til at
gøre gammelt granitarbejde rent ved opbygning af v. d. lægge overfladen ren
for gammel patina. Den dybtgående gamle patina, den gamle overflade, de gamle
arbejde, hugge det bort! Søn siger, at en stenhugger har fortalt ham, at han
i Aarhus har hugget en masse gamle døbefonte rene. Og det går ikke, det
over døbefonte ~~bliver~~.
November 28/3 27.

J.S.